

A ZENEI ÉS AZ OLVASÁSI KÉPESSÉGEK VIZSGÁLATA 1. ÉS 2. OSZTÁLYOS TANULÓK KÖRÉBEN

Asztalos Kata, Kiss Renáta Mária, Török Tímea

SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

Kulcsszavak: zenei képességek; olvasási képesség; fonológiai tudatosság

A nemzetközi és az országos felmérések egyaránt rámutattak az olvasási képességek fejlődésének problémáira. Számos vizsgálat bizonyítja a hallásnak az olvasástanulás korai szakaszában betöltött szerepét, és a fejlett országokban is egyre nagyobb figyelmet fordítanak a zenei képességek fejlesztésre. A hazai vizsgálatok (*Nagy, Józsa, Vidákovich és Fazekasné, 2004*) eredményei szerint a magyar gyerekek több mint fele kialakulatlan beszédhanghallási képességgel lép az általános iskolába. A zenei transzferhatások vizsgálata Magyarországon az 1970-es években kezdődött. *Kokas (1972)* vizsgálatai kimutatták, hogy a Kodály-módszerrel tanuló diákok szignifikánsan jobb eredményt érnek el helyesírási és matematikai feladatokban. Nemcsak pontosabban és gyorsabban dolgoznak, hanem figyelmük is intenzívebb és jobb megoldási stratégiákat alkalmaznak. A zenei képzés és az olvasási képesség kapcsolatát feltáró vizsgálatok adatai azt mutatják, hogy a zenei képességek és a fonológiai tudatosság között a legkövetkezetesebb az összefüggés. A fonológiai tudatosság nemcsak a beszédhang, hanem a zenei hangzások iránt is érzékenységet mutat (*Janurik, 2008*). *David, Wade-Wolley, Kirby és Smithrim (2007)* longitudinális vizsgálata bebizonyította, hogy az olvasási képességgel leginkább a zenei ritmikai képesség függ össze, amit *Gévayné (2010)* kutatása szintén megerősít. A ritmus- és a harmóniahallás első osztályban a szóolvasás, második osztályban a szövegértő olvasás esetén bírt szignifikáns magyarázó erővel. A zenei diszkriminációs készségek előrejelzik a fonológiai tudatosság és az olvasási készség fejlődését, (*Forgeard, Schlang, Norton, Rosam, Iyengar és Winner, 2008*), és ezen belül a hangmagasság megkülönböztetése mutat leginkább összefüggést a fonématudatossággal (*Janurik, 2008*).

A jelenleg is folyó vizsgálat célja a korai olvasási és zenei képességek közötti kapcsolat feltárása az iskola kezdő szakaszában (1. és 2. évfolyam, évfolyamonként 120 fő). A korábbi vizsgálatok alapján feltételezzük, hogy az említett képességek mind a két évfolyamon összefüggnek egymással és kapcsolatuk erőssége nem különbözik. A vizsgálat során egy általunk készített zenei és korai olvasási képességeket mérő tesztet alkalmazunk. A két terület feladatai összhangban vannak egymással, azonban mutatóik önállóan is értelmezhetők. A feladatok és az azokat követő háttérkérdőív kitöltése online keretrendszerben valósul meg.

Kutatásunkkal szeretnénk feltárni a zenei és a korai olvasási képességek fejlődése közötti kapcsolatot. A két terület eredményei külön-külön és együtt is kiindulópontjai lehetnek a későbbi fejlesztői feladatok kidolgozásának.

A kutatást a TÁMOP 3.1.9/11 program támogatta.